

тенденция сред ромските групи, позната в редица страни от ЕС, САЩ и Канада. Всъщност, циганите имат право да изберат към коя вича принадлежат – бащината или майчината. Де факто ромите избират по-често бащината, но по-късно през своя живот те имат право да сменят своето предпочитание (*Kephart 1987: 161*), защото “циганите са извънредно практични хора – за тях родството означава идентификация с тази страна от семейството, която предлага най-добрата финансова подкрепа” (*Sway 1988: 62*). По този начин напълно релевантно за периода на номадизъм е твърдението, че линиджът е много нестабилен и се образува и преобразува в курса на всяко пътуване (*Stoyanovitch 1974:104*) – поест преди началото на топлия сезон всяка година.

По време на теренното изследване не бе регистрирана употребата на думите “вича” и “кумпания”. От смисъла, който има в българския език, думата “кумпания” се използва за обозначаване на “приятелски кръг”. Понятията “раса” и “нация” бяха употребявани по-скоро, за да разграничат “рома” (циганите) от “гадже” (нециганите), отколкото отделните видове групи и субгрупи, но във всички случаи не ставаше дума за роднински връзки. Както бе заложено като хипотеза на изследването, ромите са инкорпорирали българските думи “род” и “семейство”, а като “по-цигански” използват съответно турските “джинс”¹² и “тайфа”¹³. Използваната от софийските ерлини дума “енданя”, която служи, за да обозначи всички лица, с които един индивид има социално призната връзка по произход, независимо да ли тя е по права или съребрена линия и независимо от степента не беше позната на никой от информантите ни по време на теренното изследване. Като интерпретант на българското “семейство”, освен очакваното “аменде саворе”, в Йоаким Груево и Ягодово се открие “амаре мануша”¹⁴. Втората синтагма още по-силно откроява проблема за трудното дефиниране на лимеса между представите род, разширено семейство и домакинство, както и за границата на родството изобщо.

За да се фиксира някакъв предел на родствените взаимоотношения, могат да бъдат използвани забраните, регламентирани допустимата близост на родствената връзка при брачния обмен. Тук обаче пречат ендогамните изисквания в някои групи, което довежда до констатации от рода: “Ромите разширяват все повече и повече подкрепата на браковете между братовчеди – с изключение на първите братовчеди, които са чувствани твърде близки – и се предпочитат партньорът да е от същата вича, или от майчината, или от бабината” (*Fraser 1992: 204*), като съществува строга забрана за

майчина линия; амбилинеарност – родство по бащина и майчина линия; когнатен линидж – родова група основана на амбилинеен произход.

¹²от араб. *cins* - род; порода; пол

¹³от араб. *taufa* - екипаж, свита

¹⁴букв. “нашите хора”